

Cod ECLI
Dosar nr.

R O M Â N I A
TRIBUNALUL DOLJ
SECȚIA A II-A CIVILĂ
ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 04 Iulie 2016

Completul compus din:

PREȘEDINTE

Judecător

Grefier

Pe rol, soluționarea cererii formulate de apelanta reclamantă în contradictoriu cu intimata pârâtă .

La apelul nominal făcut în ședința publică au răspuns apelanta reclamantă personal și intimata pârâtă prin avocat

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează că intimata pârâtă a depus la dosarul cauzei punct de vedere cu privire la propunerea de sesizare a ICCJ în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, după care:

Apelanta reclamantă depune concluzii scrise însoțită de practică judiciară și arată că insistă în cererea de sesizare.

Instanța procedează la comunicarea unui exemplar al punctului de vedere apelantei reclamantă

Nemaifiind alte cereri de formulat sau excepții de invocat, instanța constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul părților prezente.

Apelanta reclamantă solicită admiterea propunerii de sesizare a ÎCCJ în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și face referire la trei puncte respectiv: la punctul 1 arată că norma de drept intern ce se propune a fi supusă dezlegării ÎCCJ este cea cuprinsă în art. 45 și art. 48 din Codul Consumului, art. 18 din Ordonanța nr. 21/21.08.1992 și art. 6 lit. b din Legea 289 din 24.06.2004 și în practica judiciară s-au conturat 2 opinii în sensul că s-a apreciat că în sarcina băncii nu există nici o prevedere legală care să impună această obligație, în acest sens sunt și considerentele sentinței ce face obiectul prezentului apel, deși reclamanta a invocat în acțiune incidența dispozițiilor legale enunțate la fila 7 ultimul paragraf. S-a apreciat că banca are o obligație legală de informare în sensul celor arătate în faza precontractuală (decizia pronunțată de Tribunalul București.

Apelanta arată că o altă normă de drept ce se propune a fi supusă dezlegării ÎCCJ este cea cuprinsă în art. 1578 C.civ de la 1864 ce consacră principiul nominalismului monetar, susținând că nu sunt aplicabile în cauză având în vedere faptul că creditul a fost contractat în CHF ca monedă scriptică, pentru că această monedă nu exista la momentul tragerii creditului decât scriptic. Menționează că nu a avut posibilitatea de a retrage creditul în moneda acordată – CHF iar suma de bani a fost trasă în lei.

Apelanta mai arată că o altă normă de drept ce se propune a fi supusă dezlegării ÎCCJ este cea cuprinsă în art. 4 alin. 6 din Legea 193/200 privind clauzele abuzive dintre contractele încheiate între profesioniști și consumatori și susține că impun obligativitatea unei instituții bancare de inserare într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

Mai arată că în opinia instanței de fond nu există nici un risc al ratei de schimb valutar, dar există practică judiciară care a apreciat că există o clauză de risc valutar. Menționează că a observat punctul de vedere al intimatei pârâte.

Avocat pentru intimata pârâtă solicită respingerea propunerii de sesizare a ICCJ în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Menționează că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 519 C.proc.civ în speța de față

doar primele trei condiții fiind îndeplinite. Face referire la dispozițiile art. 45 din Codul Consumului și chestiunile de drept care se solicită a fi dezlegate sunt foarte bine definite în anexa Legii 296/2004 privind Codul Consumului. Pe de altă parte aceste dispoziții se mai coroborează și cu art. 75,77,78,79,80,71 din Codul Consumului dar și cu dispozițiile OG 1992 privind protecția consumatorului.

Avocat pentru intimata pârâtă face referire și la pct. II din propunerea apelantei reprezentat de interpretarea normei art. 1578 din Codul Civil de la 1864 întrucât această dispoziție nu necesită nici o interpretare - arată că apelanta a împrumutat suma în monedă CHF.

INSTANȚA

Constată că la data de 06.06.2016, apelanta reclamantă a formulat propunere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin care a solicitat să se constate admisibilă prezenta propunere.

În motivare, a arătat că norma de drept intern ce se propune a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este cea cuprinsă în art. 45 din Codul Consumului "Consumatorii au dreptul de a fi informați, în mod complet, corect și precis, asupra caracteristicilor esențiale ale produselor și serviciilor, inclusiv a serviciilor financiare oferite de către operatorii economici, astfel încât să aibă posibilitatea de a face o alegere rațională între produsele și serviciile oferite, în conformitate cu interesele lor economice și de altă natură și să fie în măsură să le utilizeze, potrivit destinației acestora, în deplină siguranță și securitate".

a. Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria "operatorilor economici" prevăzuți a oferi servicii financiare intră și băncile.

b. Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că un credit (lei sau valută) intră în categoria produselor și serviciilor vizate de textul legal menționat.

c. Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în cazul unui contract de credit în valută exotică (franci elvețieni), în categoria "caracteristicilor esențiale ale produsului" menționate de art. 45 poate intra și riscul valutar.

Reclamanta face referire la norma de drept intern prevăzută de art. 48 din Codul Consumului "Consumatorii trebuie să fie informați despre riscurile la care sunt supuși prin folosirea normală sau previzibilă a bunurilor".

a. Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria bunurilor la care face referire art. 48 Codul Consumului intră și produsele financiare respectiv un credit (în lei sau valută).

b. Dacă dispozițiile legal enunțate se interpretează în sensul că în categoria riscurilor la care face referire art. 48 din Codul Consumului intră și riscul valutar..

Reclamanta face referire la norma de drept intern prevăzută de art. 18 din Ordonanța nr. 21 din 21.08.1992 privind protecția consumatorilor " Consumatorii au dreptul de a fi informați, în mod complet, corect și precis, asupra caracteristicilor esențiale ale produselor și serviciilor oferite de către operatorii economici, astfel încât să aibă posibilitatea de a face o alegere rațională, în conformitate cu interesele lor, între produsele și serviciile oferite și să fie în măsură să le utilizeze, potrivit destinației acestora, în deplină securitate. "

a. Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria produselor și serviciilor intră și produsele financiare, respectiv un credit (în lei sau valută).

b. Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în cazul unui contract de credit în valută exotică (franci elvețieni) printre "caracteristicile esențiale" ale produsului este și riscul valutar.

c. Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria "operatorilor economici" intră și băncile.

De asemenea reclamanta face referire la norma de drept intern prevăzută de art. 6 lit. b din Legea 289 din 24.06.2016 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice " Înainte de încheierea contractului, creditorul are

următoarele obligații: b) să prezinte consumatorului informațiile complete, corecte și precise privind contractul de credit avut în vedere".

a. Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează și sensul că în categoria "creditorilor" prevăzuți a avea respectivele obligații intră și băncile.

b. Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria contractelor de credit vizate de textul legal mai sus menționat intră și contractele de credit valutar.

c. Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că informațiile complete, corecte și precise vizate de text se referă și la riscul valutar.

O altă normă de drept intern ce se propune a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este cea cuprinsă în art. 1578 C.civ de la 1864 " Obligațiunea ce rezultă din un împrumut în bani este totdeauna pentru aceeași sumă numerică arătată în contract. Întâmplându-se o sporire sau o scădere a prețului monetelor, înainte de a sosi epoca plăței, debitorul trebuie să restituie suma numerică împrumutată și nu este obligat a restitui această sumă decât în speciile aflătoare în curs la momentul plăței "

Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate ce vizează suma numerică împrumutată se interpretează în sensul că în acest concept intră și suma numerică în moneda valutară scripturală, în condițiile în ca deblocarea împrumutului s-a făcut printr-un schimb valutar scriptural pe cont, iar suma de bani a fost trasă în lei.

O altă normă de drept intern ce se propune a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este cea cuprinsă în art. 4 alin. 6 din Legea 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori " Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociază nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerințele de preț și de plată, pe de o parte, nici cu produsele și serviciile oferite în schimb, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil."

Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate ce vizează ca respectivele clauze să fie exprimate într-un limbaj ușor inteligibil se interpretează în sensul că impun obligativitatea unei situații bancare de inserare într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

Asupra admisibilității sesizării ce vizează norme de drept intern prezentate de art. 45 din Codul Consumului, art. 48 din Codul Consumului și art. 18 din Ordonanța nr. 21/21.08.1992 privind protecția consumatorilor, art. 6, lit. d din Legea 289 din 24.06.2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, în art. 1578 C.civ de la 1864 și art. 4 alin. 6 din Legea 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori.

În conformitate cu prevederile art. 519 C.proc.civ, prezenta propunere de sesizare ce vizează norme de drept intern menționate este admisibilă motivat de faptul că:

1. Cauza în care se ridică chestiunile de drept ce se propun a fi supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este pe rolul Tribunalului Dolj în ultimă instanță.

2. Propunerea de sesizare privește chestiuni de drept susceptibile de interpretări diferite a normelor de drept intern arătate și care pot genera o practică neunitară.

3. De lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. art. 45 din Codul Consumului, art. 48 din Codul Consumului și art. 18 din Ordonanța nr. 21/21.08.1992 privind protecția consumatorilor, art. 6, lit. d din Legea 289 din 24.06.2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, în art. 1578 C.civ de la 1864 și art. 4 alin. 6 din Legea 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori sub aspectele prezentate depinde soluționarea pe fond a cauzei.

4. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra fiecărei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă.

Apelanta are în vedere doar deciziile pronunțate în interesul legii sau în dezlegarea unor chestiuni de drept, deoarece doar aceste hotărâri au efect obligatoriu în raport cu instanțele

naționale, celelalte hotărâri ale Înaltei Curți de Casație și Justiție fiind decizii în speță cu efect obligatoriu doar pentru părțile în proces.

5. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la 31 mai 2016.

Apelanta reclamantă susține că din interpretarea dispozițiilor legale reprezentate de prevederile art. 45 din Codul Consumului, art. 48 din Codul Consumului și art. 18 din Ordonanța nr. 21/21.08.1992 privind protecția consumatorilor, art. 6 lit. b din Legea 289 din 24.06.2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum sunt destinate consumatorilor rezultă obligațiile legale ale băncii în faza precontractuală, respectiv obligația precontractuală a băncii de informare a reclamantei privind riscul ratei de schimb valutar.

În sarcina instituțiilor de credit legiuitorul român a prevăzut o serie de obligații, întrucât dreptul protecției consumatorului este în esență sa inegalitar, el aducând limite legitime libertății comerțului profesionistului, care este ținut să se supună unor serii de constrângeri.

În primul rând este reglementată în sarcina instituțiilor de credit o obligație pozitivă de informare, care este plasată anterior încheierii contractului de credit.

Momentul îndeplinirii acesteia este esențial, deoarece numai așa se pot atinge scopul în vederea căruia această obligație a fost reglementată, respectiv acordarea unui termen de reflecție, în care impactul economic al produsului de creditare să poată fi analizat de consumator, astfel încât decizia de a contracta să fie luată în cunoștință de cauză.

Nu există nici un dubiu –scopul este protejarea consimțământului consumatorului, căci în faza precontractuală este necesar un echilibru de natură informațională, pentru ca apelanta ca și consumator să știe exact la ce se obligă prin astfel de contract.

Această informare a consumatorului privind riscul ratei de schimb valutar încă din etapa publicității, are o importanță esențială, aceasta contribuie la transparența contractului în sensul că permite consumatorului să compare ofertele de creditare, iar pe de altă parte, permite consumatorului să aprecieze întinderea obligației sale, respectiv impactul economic al contractului

Riscurile la care sunt supuși consumatorii nu vizează doar riscurile imediate, ci și pe cele mediate, respectiv posibilitatea suportării unui risc valutar care se poate dovedi excesiv atunci când se află exclusiv în sarcina împrumutatului, cum este situația de față.

Obligația de informare este în sarcina profesionistului, adică a instituției de credit care a pus la dispoziția consumatorilor un produs de creditare.

Cu privire la aceste aspecte, în practica judiciară s-au conturat două opinii în sensul că

Într-o primă opinie s-a apreciat că în sarcina băncii nu există o prevedere legală care să impună această obligație-în acest sens sunt și considerentele sentinței ce face obiectul prezentului apel.

În cea de-a doua opinie s-a apreciat că, dimpotrivă, banca are o obligație legală de informare în sensul celor arătate în faza precontractuală-sentința civilă 3474/16.03.2015 pronunțată în dos. 42020/215/2014 al Judecătoriei Craiova, sent.civ 4075/01.07.2015 pronunțată în dos. 11552/3/2015 al Tribunalului București.

Prin urmare, jurisprudența nu are un caracter unitar.

Apelanta reclamanta mai susține că dispozițiilor legale reprezentate de art. 1578 C.civ de la 1864 nu sunt aplicabile în cauză, având în vedere faptul că creditul a fost contractat de CHF – ca monedă scriptică, pentru că această monedă nu există la momentul tragerii creditului decât scriptic. Partea nu a avut posibilitatea de a retrage creditul contractat în moneda acordată – CHF, astfel că potrivit buletinului de schimb valutar de la data tragerii creditului s-a făcut un schimb valutar scriptic pe cont, iar suma de bani a fost trasă în lei, la o valoare sub cursul BNR din ziua respectivă.

Apelanta reclamantă susține că interpretarea dispozițiilor legale prev. de art. 4 alin. 6 din Legea 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impun obligativitatea unei instituții bancare de inserare într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

În cauza de față, clauzele ce se referă la obiectul contractului cuprind o obligație pecuniară a consumatorului de a plăti în cadrul ratelor împrumutului sumele care rezultă din

diferența de curs valutar ale CHF și nu expun în mod transparent modalitatea în care ambele părți își asumă riscul ratei de schimb valutar. Această clauză a riscului ratei de schimb valutar, este inclusă în prevederile pct. 2.4 și pct. 4.3 din Condițiile speciale nu a fost negociată de părți anterior încheierii contractului. Reclamantei nu i s-a adus la cunoștință acest risc, dimpotrivă a fost dezinformată prin prezentarea acestei monede ca fiind una stabilă. De asemenea, reclamanta nu și-a asumat acest risc și nu i s-a dat posibilitatea de a negocia limita expunerii la riscul ratei de schimb valutar pe durata creditului.

Prin risc valutar se înțelege posibilitatea de a înregistra pierderi în cadrul desfășurării contractelor comerciale care apar datorită modificării cursului de schimb al monedei sub care este încheiat contractul, în perioada cuprinsă între începutul și finalizarea acestuia. Aceste pierderi apar datorită modificării cursului de schimb al monedei sub care este încheiată înțelegerea comercială în perioada cuprinsă între începutului și finalizarea contractului. Atât consumatorii cât și profesioniștii sunt supuși riscului valutar, consumatorii fiind afectați atunci când valuta se apreciază, deoarece vor fi nevoiți să plătească sume mai mari din moneda națională, iar profesioniștii sunt afectați în momentul în care valuta se depreciază.

Atât reclamanta-consumator cât și pârâta-profesionist, ca părți ale convenției de credit, în valuta CHF sunt supuși riscului valutar. În mod neîntemeiat, instanța de fond susține că nu există nici un risc al ratei de schimb valutar, întrucât creditul a fost acordat în CHF. Orice credit în valută implică risc valutar.

Cerința potrivit căreia o clauză contractuală trebuie redactată în mod clar și inteligibil prevăzută în dispozițiile art. 4 alin. 6 din Legea 193/2000 trebuie înțeleasă ca impunând nu numai ca respectiva clauză să fie inteligibilă pentru consumator din punct de vedere gramatical, adică "vizibilă", ci și inteligibilă în plan juridic și economic, adică aptă să arate consecințele asumării obligațiilor și riscurilor generate de contract.

La data de 29.06.2016 intimata pârâtă a formulat punct de vedere cu privire la propunerea de sesizare a ICCJ în vedere pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin care solicită în temeiul art. 519 C.proc.civ, respingerea acesteia ca inadmisibilă, iar în subsidiar ca neîntemeiată.

În privința obiectului și a condițiilor sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 C.proc.civ, instituie o serie de condiții de admisibilitate, pentru declanșarea acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv: existența unei cauze aflate în curs de judecată, cauza să fie soluționată în ultima instanță, cauza care face obiectul judecării să se afle în competent legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al Curții de Apel sau al Tribunalului investit să soluționeze cauza, ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acestei Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Intimata pârâtă apreciază că nu sunt întrunite cumulativ condițiile prevăzute de art. 519 C.proc.civ, în speța de față doar primele trei condiții fiind îndeplinite.

Pentru a fi vorba de o problemă de drept reală trebuie ca normele de drept dispune să fie îndoielnice, imperfecte sau neclare. Chestiunile de drept supuse dezbaterii trebuie să fie unele veritabile, legate de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauza ca acest text este incomplet, fie că nu este corelat cu alte dispoziții legale.

În speța de față normele de drept care au fost propuse spre a fi dezlegate de către ÎCCJ, de către apelanta reclamantă, sunt clare și neechivoce și se coroborează cu alte texte legale.

Astfel, art. 45 din Codul consumului: "consumatorii au dreptul de a fi informați, în mod complet, corect și precis asupra caracteristicilor esențiale ale produselor și serviciilor, inclusiv a serviciilor financiare oferite de către operatorii economici, astfel încât să aibă posibilitatea de a face o alegere rațională între produsele și serviciile oferite, în conformitate cu interesele lor economice și de altă natură și să fie în măsură să le utilizeze, potrivit destinație acestora, în deplină siguranță și securitate" este foarte clar și nu comportă nici un fel de îndoială.

Mai mult decât atât, chestiunile de drept care se solicită a fi dezlegate, sunt foarte bine definite în Anexa Legii 296/2004 privind Codul Consumului, astfel: "În sensul legislației

privind protecția consumatorilor, termenii și expresiile de mai jos se definesc astfel: - operator economic – persoană fizică sau juridică, autorizată, care în cadrul activității sale profesionale fabrica, importă, depozitează, transportă sau comercializează produse ori părți din acestea sau prestează servicii;

- prestator – operatorul economic care furnizează servicii;
- serviciu – activitatea, alta decât cea din care rezultă produse, efectuată în scopul satisfacerii unor necesități ale consumatorilor;
- serviciu financiar – unele servicii de natură bancară, credite, asigurări, pensii private, investiții sau plăți.

Pe de altă parte aceste dispoziții se mai coroborează și cu art. 75, 77, 78, 78, 80, 71 din Codul Consumului, dar și cu dispozițiile OG/1992 privind protecția consumatorului, respectiv:

Art. 2 - În sensul prezentei ordonanțe, se înțelege prin:

24. costul total al creditului pentru consumator - toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de către creditor, cu excepția taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special primele de asigurare, sunt incluse, de asemenea, în cazul în care obținerea creditului sau obținerea acestuia potrivit clauzelor și condițiilor prezentate este condiționată de încheierea unui contract de servicii;

Art. 3 - Principalele drepturi ale consumatorilor sunt:

a) de a fi protejați împotriva riscului de a achiziționa un produs sau de a li se presta un serviciu care ar putea să le prejudicieze viața, sănătatea sau securitatea ori să le afecteze drepturile și interesele legitime;

b) de a fi informați complet, corect și precis asupra caracteristicilor esențiale ale produselor și serviciilor, astfel încât decizia pe care o adoptă în legătură cu acestea să corespundă cât mai bine nevoilor lor, precum și de a fi educați în calitatea lor de consumatori;

c) de a avea acces la piețe care le asigură o gamă variată de produse și servicii de calitate;

d) de a fi despăgubiți pentru pagubele generate de calitatea necorespunzătoare a produselor și serviciilor, folosind în acest scop mijloace prevăzute de lege;

e) de a se organiza în asociații de consumatori, în scopul apărării intereselor lor.

Art. 91*) - (1) În cazul serviciilor financiare, consumatorul are dreptul de a fi informat în mod corect, încă din faza precontractuală, asupra tuturor condițiilor contractuale.

(2) La solicitarea unei oferte de credit, furnizorul de servicii financiare are obligația de a oferi gratuit consumatorului, pe hârtie sau pe alt suport durabil, un grafic de rambursare ori alt document care să menționeze costurile totale ce vor fi suportate de consumator și un exemplar al proiectului contractului de credit.

Art. 92*) - (1) Orice formă de publicitate referitoare la contractele de credit care indică o rată a dobânzii sau orice alte cifre referitoare la costul creditului pentru consumator va cuprinde următoarele informații standard, prin intermediul unui exemplu reprezentativ:

a) rata dobânzii aferente creditului, fixă și/sau variabilă, împreună cu informații privind orice costuri incluse în costul total al creditului pentru consumator;

b) valoarea totală a creditului;

c) dobânda anuală efectivă, conform prevederilor legale specifice;

d) durata contractului de credit;

e) valoarea totală plătită de consumator.

(2) În orice formă de publicitate, informațiile referitoare la costuri vor fi scrise vizibil și ușor de citit, în același câmp vizual și cu caractere de aceeași mărime.

(3) În cazurile în care, pentru acordarea creditului, consumatorul este obligat să încheie un contract de asigurare, se va menționa acest lucru în publicitate.

Cât privește riscul valutar, acesta ține efectiv de natura împrumutului în moneda străină. Foarte clară în acest sens este și Norma BNR 17/2003 privind organizarea și controlul intern al activității instituțiilor de credit și administrarea riscurilor semnificative, precum și organizarea și desfășurarea activității de audit intern a instituțiilor de credit respectiv:

Art. 3 În sensul prezentelor norme, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

l) risc valutar – componenta a riscului de piață, care apare din fluctuațiile pe piață ale cursului valutar.

Prin Ordonanța de Urgență nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, art. 126 statuează "(1) Fără a se e aduce atingere dispozițiilor art. 23 și competentelor Băncii Naționale a României prevăzute la art. 226, instituțiile de credit trebuie să dispună, în măsura și condițiile prevăzute prin reglementările emise în aplicarea prezentei ordonanțe de urgență, de un nivel al fondurilor proprii, care să se situeze în permanență cel puțin la nivelul cerințelor de capital stabilite pentru acoperirea, după caz, a riscului de credit inclusiv al riscului de credit al contrapartidei, a riscului de diminuare a valorii creanței, a riscului de poziție, a riscului de decontare/livrare, a riscului valutar, a riscului de marfă și a riscului operațional.

Pe cale de consecință, art. 45 din Codul Consumului, precum și cele prevăzute la art. 48 din același Cod (tratate la pct. 2 în cererea apelantei) dar și norma prevăzută la art. 18 din Ordonanța 21/1992 privind protecția consumatorului (tratată la pct. 3 din cererea apelantei) și cea prevăzută la art. 6 lit. b din Legea 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, sunt clare și fără echivoc și se coroborează, fără a fi contrarii, cu textele legale, menționate mai sus.

Cât privește pct. II din propunerea apelantei, reprezentat de interpretarea normei nr. 1578 din Codul Civil de la 1864, în sensul "dacă dispozițiile legale enunțate vizează suma numerică împrumutată se interpretează ca în acest concept intră și suma numerică în moneda valutară scriptural, în condițiile în care deblocarea împrumutului s-a făcut printr-un schimb valutar scriptural pe cont, iar suma de bani a fost trasă în lei". Potrivit art. 1 lit. b, c din contractul de credit nr., apelanta a împrumutat suma de 63530 în moneda CHF. Pe cale de consecință suma numerică împrumutată este aceasta 63530 CHF, așa cum rezultă atât din extrasul de cont, cât și din planul de rambursare, iar dispoziția prevăzută de 1578 C.civ 1864 nu necesită nici o interpretare.

Apelanta a dorit tragerea sumei în lei, efectuându-se ordinul de schimb valutar, semnat de aceasta, însă nimic nu a împiedicat-o să tragă CHF, așa cum și ratele pot fi plătite direct în CHF. Este nesusținută precizarea că moneda CHF a fost o monedă de cont și că, de fapt, ar fi beneficiat de lei, atât timp cât există ordin de schimb valutar din CHF în lei, acesta fiind ordonat de către apelanta reclamantă conform extrasului de cont, fiind vorba nu de o monedă de cont, ci cont denominat într-o anumită monedă.

Referitor la norma de drept intern, propusă a fi supusă dezlegării ICCJ, cuprinsă în art. 4 al. 6 din Legea 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, învederează că aceasta nu lasă loc nici unei interpretări și așa cum a arătat riscul valutar ține de natura oricărui contract de credit în orice valută, riscul valutar fiind definit în Norma BNR 17/2003 – componenta a riscului de piață, care apare din fluctuațiile pe piață ale cursului valutar, dar și în Regulamentul 4/2005 privind regimul valutar.

De asemenea Ordinul BNR 616/1991 prevede la art. 4 " De la data de 11 noiembrie 1991, cursul de cumpărare-vânzare a leului față de alte valute se va determina, zilnic, pe piața valutară interbancară, pe baza unei proceduri stabilite de Banca Națională a României. La piața valutară interbancară vor participa Banca Națională a României și băncile comerciale autorizate.

Art. 5 Cursul leului față de alte valute, stabilit zilnic pe piața valutară interbancară, se comunică de Banca Națională a României și se va aplica tuturor tranzacțiilor valutare efectuate pe teritoriul României ".

Ca și în motivele de apel, și în această cerere, apelanta încearcă să scoată în evidență riscul ratei de schimb valutar, însă nu menționează că în contractul de credit nu există nicio clauză care să oblige consumatorul să plătească rata lunară în lei la cursul stabilit de pârâtă, dimpotrivă consumatorul are libertatea de a plăti fie direct în franci elvețieni, fie cumpărând franci de la orice altă instituție de credit sau chiar de la pârâtă, dacă dorește. Banca nu a obligat niciodată reclamanta să cumpere franci elvețieni la cursul stabilit de VBR, și astfel să suporte

vreo diferență de curs, reclamanta putând să cumpere franci de oriunde și, de asemenea să achite intimei rata direct în franci elvețieni. Părțile nu au convenit plata sumelor datorate de reclamantă la un anumit curs de schimb, ci au convenit asupra plății sumelor în valută în care a fost stabilit creditul. Cursul oficial de schimb RON-CHF se stabilește de către BNR, nu de către Banca Transilvania.

În mod evident, de aceste dispoziții legale nu depinde soluționarea pe fond a cauzei. Pe de altă parte, apelanta reclamantă solicită interpretarea unor dispoziții legale care nu pot fi considerate noi, practica la nivelul Tribunalului Dolj, a Curții de Apel Craiova precum și la nivelul întregii țări fiind unitară. Importantă este minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor specializate ale ÎCCJ și Curților de Apel – Curtea de Apel Cluj 5-6 noiembrie 2015, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvență, la pct. 3 fiind disputată problema de drept "admisibilitatea de stabilire pe cale judiciară a ratei dobânzii și/sau conversiei creditului din CHF/EUR în RON, pe care o atașează

Consideră că problemele de drept invocate trebuie să prezinte o dificultate, în măsura să reclame intervenția instanței supreme prin pronunțare a unei hotărâri prealabile. Chiar din considerentele expuse de titularul sesizării rezultă că nu este vorba de textele legale lacunare ori controversate care să necesite interpretarea printr-o hotărâre prealabilă.

Fără a absolutiza criteriul vechimii chestiunii de drept a cărei lămurire se solicită pe calea sesizării în vedere pronunțării unei hotărâri prealabile, dar și fără a-l aproba în mod exclusiv la data adoptării actului normativ supus dezbaterii, se constată că ceea ce este important sub acest aspect este existența și dezvoltarea unei jurisprudențe continue în această materie.

Prin urmare, caracterul de noutate se pierde pe măsura ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, iar eventualele opinii jurisprudențiale izolate sau pus subiective nu pot constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile. Nu în ultimul rând, se pune problema eficienței sesizării raportată la rezolvarea litigiului în care a intervenit, adică a aptitudinii procedurii de a-și atinge scopul, câtă vreme nu este identificată o problemă de drept care să necesite cu pregnanță a fi lămurită, care să precizeze o dificultate suficient de mare, în măsura să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept.

Scurte aprecieri cu privire la susținerile apelantei la fila 6 din sesizare conform cărora "reclamantei nu i s-a adus la cunoștință acest risc, dimpotrivă a fost dezinformată prin prezentarea acestei monede ca fiind una stabilă. De asemenea, reclamanta nu și-a asumat acest risc și nu i s-a dat posibilitatea de a negocia limita expunerii la riscul ratei de schimb valutar pe durata creditului "

În speța de față a avut loc o informare corectă a reclamantei, care a avut posibilitatea să încheie contractul de împrumut în oricare monedă, respectiv euro sau lei, însă decizia Ța aparținut exclusiv. Orice contract de credit încheiat în monedă străină poartă amprenta riscului valutar. Nu se poate impune unei bănci obligația de a-și consilia clienții în sensul neacceptării unei oferte de credit aflate în portofoliul sau de servicii, în condițiile în care acordarea creditelor în valută nu a fost și nu este interzisă de lege. Simplul fapt că pârâta este un profesionist în domeniul financiar bancar, nu implică în mod necesar cunoașterea de către aceasta a modului prin care va evolua cursul valutar cu atât mai mult cu cât perioada contractuală este una îndelungată.

Revine apelantei reclamantei obligația de a dovedi că în cauza de față, la momentul încheierii contractului de credit, pârâta avea cunoștință ca în viitor moneda CHF se va aprecia considerabil față de moneda națională și a acționat în consecință pentru a-și procura câștiguri necuvenite. Clauzele contestate au caracter clar, fiind inteligibile pentru un consumator mediu avizat.

Caracterul clar nu implică detalierea modului în care va fluctua cursul valutar pe toată perioada contractuală, întrucât acest element este deopotrivă necunoscut pârâtei și nu se pot pune în sarcina acesteia obligații imposibile. Riscul este în sarcina ambelor părți după cum are loc o apreciere sau o depreciere a monedei contractate în raport de moneda națională.

Faptul că în concret pentru o perioadă de timp din durata contractului fluctuația cursului valutar a fost defavorabilă, nu este de natură a atrage dezechilibrul avut în vedere de Legea 193/2000, întrucât raportarea nu se poate realiza la situații concrete ivite la un moment dat, ci la conținutul juridic al drepturilor și obligațiilor părților.

Dacă situația ar fi fost în sens invers, respectiv dacă ar fi intervenit o depreciere a CHF în raport de leu, este evident că riscul valutar ar fi fost suportat de către bancă.

Apelanta a putut să prevadă faptul că a contractat un credit în valută în care nu obținea venituri periodice, asumându-și riscul plății ratelor potrivit graficului anexat la contract.

Previziunea evoluției unei fapte variabile prin natura ei cum este cursul de schimb al unei valute față de alta valută, este cvasi-imposibilă.

Banca își administrează propriul risc valutar în conformitate cu dispoziții legale impuse, una dintre acestea obligând-o spre exemplu la constituirea de provizioane pentru creditele în valută. Astfel, Banca suportă un cost suplimentar pentru creditele în valută care impun fie diminuarea profitului – dacă există, fie adiția de capital suplimentar din partea acționarilor. Este de notorietate ca o valută nu are niciodată un raport fix cu o altă valută, ele crescând sau scăzând în funcție de evoluția economică.

..... nu a participat și nu participă la stabilirea cursului valutar.

Analizând actele și lucrările cauzei, tribunalul constată că propunerea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție formulată de reclamantă întrunește condițiile prevăzute de art. 519 C.proc.civ.

În speță, apelul formulat de reclamanta este pendinte pe rolul Tribunalului Dolj.

Pe de altă parte, propunerea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție privește probleme de drept, de interpretare a unor norme juridice, pentru care este necesară o rezolvare de principiu, în vederea rezolvării fondului cauzei deduse judecării.

În fine, deși normele juridice vizate de propunerea de sesizare sunt intrate în vigoare mult anterior, aplicarea lor actuală ridică aspecte de noutate iar asupra problemelor de drept ce fac obiectul propunerii de sesizare Înalta Curte nu a mai statuat în precedent printr-o altă hotărâre preliminară sau recurs în interesul legii.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 520 C.proc.civ va fi dispusă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și va fi dispusă suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea acesteia.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

Admite cererea apelantei reclamante cu domiciliul în în contradictoriu cu intimata pârâtă cu sediul procesual ales

Dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dezlege următoarele chestiuni de drept:

1) dacă prevederile art. 45, art. 48 din Legea nr. 296/2004 privind Codul Consumului, art. 18 din Ordonanța nr. 21 din 21 august 1992 privind protecția consumatorilor și art. 6 lit. b din Legea 289 din 24 iunie 2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor se circumscriu obligației legale a băncii în faza precontractuală de informare privind riscul ratei de schimb valutar;

2) dacă dispozițiile art. 1578 din Codul Civil de la 1864, ce consacră principiul nominalismului monetar sunt aplicabile într-o cauză în care se susține că deși creditul a fost contractat în CHF, reclamanta nu a avut posibilitatea de a retrage creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda nu există la momentul tragerii creditului decât scriptic;

3) dacă disp. art. 4 alin. 6 din Lg. nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impun obligativitatea pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

Dispune suspendarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile

Fără cale de atac
Pronunțată în ședința publică de la 04 Iulie 2016

Președinte,

Judecător,

Grefier,

Red. Jud /4 ex/
Teh. Gref.